

Ambtelijke verkenning op fundamentele oplossingen voor het gaswinningsdossier

Johan Koopmans

Hans Schrikkema

Peter Leeuw

Bert Popken

18 december 2017

VERTROUWELIJK

Inleiding

Resultaat ambtelijke verkenning

Deze notitie bevat de (tussen)resultaten van de sonderende gesprekken tussen de ambtelijke verkenner namens de regio en NAM over fundamentele oplossingen voor het gaswinningsdossier. De ambtelijke verkenner zullen tijdens de AB-vergadering van 20 december a.s. een mondelinge toelichting verzorgen.

Gevolgd proces

Op 30 oktober jl. is in het AB afgesproken dat sonderende gesprekken worden gevoerd met NAM om tot fundamentele oplossingen te komen voor het dossier. In diezelfde vergadering is bepaald dat de heren Koopmans, Schrikkema, Leeuw en Popken de ambtelijke gesprekspartners vormen namens de regio. In het AB op 6 november jl. is een aantal hoofdthema's voor de gesprekken geadresseerd, te weten:

- Schade
- Perspectief (inclusief stads- en dorpsvernieuwingsaanpak bij versterkingsoperatie)
- Middelen

In de maanden november en december zijn diverse intensieve gesprekken gevoerd met NAM. De (tussen)resultaten zijn periodiek besproken met de bestuurlijke trekkers vanuit het AB. De gesprekken hebben geresulteerd in bijgevoegde conceptteksten. De teksten zijn nog niet definitief, maar geven de richting aan.

NB. Met het ministerie van EZK wordt ook gesproken over een verdere procesinrichting van het gehele dossier (zie apart agendapunt tijdens dit AB). Het inhoudelijke voorliggende materiaal wordt idealiter daar ingebracht.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 gaat over schade. Bijgevoegd zijn het concept schadeprotocol (versie 11/12/17), waarbij in het voorstel tevens oplossingen worden geboden voor alle lopende schades (ook in het buitengebied), Aanpak Groningengaswinningsproblematiek, Stroomschema en een Kaart van het werkingsgebied IM. Voorgesteld wordt dat de overheden samen met de maatschappelijke organisaties het vervolproces inrichten waarvan technische validatie en nader juridisch advies onderdeel uitmaken.

Hoofdstuk 2 handelt kort over de stads- en dorpsvernieuwingsaanpak. Deze aanpak past binnen het brede traject van Perspectief.

Ten slotte gaat hoofdstuk 3 over de financiële scenario's. Deze middelen hebben met name betrekking op schade en perspectief. Gezien het vertrouwelijke karakter hiervan is hier geen tekst voor bijgevoegd. Deze informatie wordt tijdens de AB-vergadering mondeling gepresenteerd.

HS 1: Schade

Aanleiding

De gesprekken hebben onder andere geleid tot een nieuw concept-schadeprotocol. Hierin wordt tegemoet gekomen aan de vier eerder geformuleerde pijlers van regio en maatschappelijke organisaties en het eerder door hen geformuleerde voorstel voor een schadeprotocol. Ook wordt een oplossing geboden voor alle openstaande schades (inclusief het buitengebied).

Op technisch en juridisch gebied zijn er nog vragen die beantwoord moeten worden voordat het protocol in werking kan treden. Dit kan op relatief korte termijn via een review. Uitgangspunt is en blijft dat er zo snel mogelijk een schadeprotocol wordt vastgesteld. Dit is randvoorwaardelijk om nieuwe stappen te kunnen zetten in het dossier.

Oplossing bestaande schades (vóór 1 april 2017)

Naast een nieuw schadeprotocol is met NAM afgesproken dat alle openstaande dossiers van voor 1 april 2017 een passende oplossing wordt geboden. Dit zijn circa 10.000 dossiers.

Review

De NCG heeft de TU Delft gevraagd om te komen tot een werkbare en zorgvuldige beoordelingsmethodiek. De beoordelingsmethodiek van de TU-Delft gaat uit van meerdere gebieden. De gebieden worden bepaald op basis van de grondversnellingen die optreden bij een beving als gevolg van de gaswinning. In gebieden waar schade als gevolg van gaswinning in het Groningengasveld waarschijnlijk is, wordt slechts licht onderzoek verricht. In gebieden waar dit minder waarschijnlijk is, wordt een uitgebreidere onderzoeksprocedure gestart. In gebieden waar het hoogst onwaarschijnlijk is, wordt geen onderzoek verricht. Op grote afstand van de beving kan niet meer gesproken worden van het werkingsgebied van het Groningengasveld. Daar is het bewijsvermoeden niet van toepassing. Men kan daar nog wel schade melden maar moet daarbij zelf aantonen dat er sprake is van schade als gevolg van de gaswinning in het Groningengasveld.

Het voorliggende voorstel voor het protocol is gebaseerd op bovenstaande beschrijving van de beoordelingsmethodiek van de TU-Delft. Dit voorstel sluit goed aan bij het streven om te voorkomen dat veel tijd en geld gaat naar onderzoek in gebieden waar geen schade als gevolg van de winning in het Groningenveld te verwachten is.

Het vaststellen van deze grens heeft hiermee grote consequenties voor bewoners. Bovendien zitten in het voorstel van de TU-Delft nog onzekerheden. Het is niet verstandig om hierin af te gaan op slechts één advies. Om deze redenen is het van belang dat meerdere hoogstaande technici gezamenlijk vaststellen wat het werkingsgebied van het Groningengasveld is. Deze werkwijze sluit ook min of meer aan bij de praktijk van het milieurecht waarbij grenswaarden worden bepaald door technische werkgroepen onder leiding van een onafhankelijke regie-voorzitter. Op basis van nieuwe technische inzichten en uitspraken van de rechter in hoogste instantie moeten deze grenswaarden steeds worden heroverwogen en indien nodig herzien.

Vaststellen schadeprotocol

Zodra de gegevens uit de review beschikbaar zijn, kan de Minister van EZK het schadeprotocol vaststellen. Hierbij wordt vastgelegd dat op basis van nieuwe technische inzichten en uitspraken van de rechter in hoogste instantie de kaders van het protocol zullen worden heroverwogen en indien nodig herzien.

Voorstel inrichting van het Instituut Mijnbouwschade

De instelling van het Instituut Mijnbouwschade is een eerste stap in de richting van publiekrechtelijke afhandeling van schade als gevolg van gaswinning in het Groningenveld. Het IM sorteert in zijn werkwijze voor op de komst van het publiekrechtelijk schadefonds, waar het te zijner tijd onderdeel van zal zijn. Denkbaar is dat het instituut te zijner tijd werking krijgt voor alle mijnbouwschade in Nederland. De oprichting van het IM betekent dat de betrokkenheid van de huidige actoren in het schadeproces (NAM, CVW en NCG) wordt beëindigd. Instelling van het IM vormt aldus een breuk met het verleden: het IM handelt de schade niet af in opdracht van de exploitant of de schademelder, maar stelt deze op onafhankelijke en objectieve wijze vast. Met deze consistente werkwijze bevestigt het IM zijn onpartijdige en gezaghebbende positie bij de schade-afhandeling.

De Ministerraad benoemt de leden van het IM op voordracht van de Minister voor Justitie en Veiligheid (i.e. minister voor Rechtsbescherming). De staf van het IM wordt vervolgens door het bestuur namens de Minister benoemd.

Rol NCG

In het huidige proces m.b.t. het schadeprotocol is opgenomen dat de NCG het schadeprotocol vaststelt.¹ De ambtelijke verkenner adviseert echter te kiezen voor een *adviserende* rol van de NCG bij het schadeprotocol, voorsortierend op nieuwe publieke inrichting.

Advies:

Het Rijk richt samen met decentrale overheden het vervolgproces in. Bij de technische validatie en het juridisch advies worden ook de maatschappelijke organisaties (GBB en Gasberaad) betrokken.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Concept schadeprotocol 1 december 2017 (versie 11/12/17)
- Bijlage 2: Aanpak Groningengaswinningsproblematiek
- Bijlage 3: Stroomschema
- Bijlage 4: Kaart werkingsgebied IM

¹ Kamerbrief minister Kamp 20170413 nr. 33529/330

HS 2: Perspectief (inclusief stads- en dorpsvernieuwingsaanpak bij versterkingsoperatie)

Inspirerend en vertrouwenwekkend toekomstperspectief aardbevingsgebied

Koerswijziging versterkingsaanpak noodzakelijk

Alle partijen – Rijk, provincie, gemeenten, Groninger Gasberaad, Groninger Bodembeweging en de NAM – zijn ervan overtuigd dat de huidige versterkingsaanpak te technocratisch en te beperkt is. Een ‘reset’ is nodig. Er is dringend behoefte aan een plan dat verder gaat dan alleen technisch herstel. Voor het gebied waar aardbevingen voorkomen moet er een integraal lange termijnplan komen, dat de regio en de mensen die er wonen weer toekomstperspectief biedt, en dat leidt tot vertrouwen en nieuw élan. Een samenhangend plan voor gebiedsontwikkeling en dorps- en stadsvernieuwing, dat de versterkingsopgave meeneemt en integreert in een bredere aanpak. En dat daarbij oog heeft voor en gebruik maakt van de specifieke (ook ruimtelijke) kwaliteiten en kansen van het gebied.

Voorwaarde voor het met vertrouwen kunnen werken aan de totstandkoming van dit integrale toekomstperspectief voor het gebied is dat er overeenstemming is over het (snel) afwikkelen van schade, zowel de bestaande als toekomstige.

Daarnaast moet er zicht zijn op voldoende middelen voor uitvoering. Als investeringen plaatsvinden op basis van een samenhangend plan, geldt $1+1=3$: een optimaal maatschappelijk rendement.

Doelen: veiligheid, leefbaarheid en verduurzaming

Naast het verbeteren van de veiligheid (de versterkingsopgave) zijn de twee overkoepelende doelen en rode draden van het plan het verbeteren van de leefbaarheid en verduurzaming. Verduurzaming in brede zin: van energietransitie en gasloze huizen tot het ‘vergroenen’ van de economie – juist omdat de regio daarvoor kansen biedt. Het plan moet na uitvoering leiden tot een leefbaar en toekomstbestendig gebied, dat kan ‘meeveren’ met de demografische ontwikkeling. Dat betekent bijvoorbeeld dat bij het versterken van huizen deze direct ook levensloopbestendig worden gemaakt.

Nadere omschrijving product

Thema’s die specifiek aandacht vragen zijn economische perspectieven, ruimtelijke kwaliteit (inclusief groen), erfgoed en bereikbaarheid. Veel mensen zijn voor onderwijs, werk en grotere voorzieningen aangewezen op de stad. Dat zal voorlopig eerder meer dan minder worden. Mede daarom is ook verbeteren van de digitale bereikbaarheid van belang (glasvezel).

Bij dit alles moet er nadrukkelijk oog zijn voor sociaal-maatschappelijke aspecten en voor niet alleen de lange, maar ook de korte termijn.

Het moet een plan zijn voor de verschillende schaalniveaus van het plangebied, in hun onderlinge samenhang. Van de betekenis van en koers voor een (deel)gebied in regionale en nationale context en keuzes voor hoofdinfrastructuur en concentratie van wonen, werken en voorzieningen (onderwijs, zorg, winkels, enz.) op het hoogste niveau, tot aan het maken van een leidraad voor inrichtingsplannen voor dorpen en wijken (kwaliteitsrichtlijnen). Waarbij het belangrijk is dat die laatste recht doen aan de verschillen in identiteit en karakter tussen de dorpen.

Het plan moet een helder kader bieden voor verdere uitwerking op gebieds- en dorpsniveau.

Om niet onnodig tijd te verliezen, worden de bestaande plannen van de NCG voor versterking vooralsnog uitgevoerd. Maar waar in deze interim-periode blijkt dat de op deze wijze te behalen resultaten op gespannen voet staan met het algemene doel van leefbaarheid en verduurzaming, vindt herbezinning plaats onder regionale aansturing. De versterkingsopgave wordt daarom zo snel als mogelijk afgestemd en geïntegreerd in het kader van de gebiedsontwikkeling en de integrale dorps- en stadsvernieuwing. Dan zijn ook beter afgewogen keuzes mogelijk tussen bijvoorbeeld behoud en versterken of sloop en locaties voor nieuwbouw. Uitgangspunt is NPR 9998: 2017.

Aansturing, werkwijze en organisatie

De totstandkoming van het integrale lange termijnplan voor de regio vindt plaats onder regionale aansturing. Dit gebeurt in nauwe samenspraak met het rijk in de personen van de project-directeur-generaal en de betrokken ministers.

Vanaf het begin willen we alle partijen in het gebied betrekken. Het integrale toekomstperspectief dat we willen, heeft alleen kans van slagen als het breed wordt gedragen: door alle overheden, bewoners, bedrijven (met name ook corporaties) en maatschappelijke organisaties. Het plan moet al bij het maken verbindend werken. Dat vraagt dat alle partijen volwaardig worden betrokken en meedoen bij het maken van het plan, elk op hun eigen schaalniveau. Dat moet zich ook vertalen in het proces: dat moet open, transparant en enthousiasmerend zijn, en zo mede de basis leggen voor succesvolle uitvoering en 'eigenaarschap' bij bewoners.

De tijd die nodig is voor zo'n proces, kan op gespannen voet staan met het gegeven dat de veiligheid van bewoners tegelijkertijd vraagt om een zeker tempo bij de uitvoering. Aan dit spanningsveld is niet te ontkomen. Daarbij is het wel zo, dat tijd die gestoken wordt in een goede en gedragen aanpak zich later dubbel en dwars terugverdiend.

De te kiezen werkvormen zullen daarbij moeten passen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat we – voor zover dat inhoudelijk mogelijk is – parallel werken op verschillende schaalniveaus. Overige uitgangspunten bij de werkwijze zijn 'werk maken met werk' en het zoveel mogelijk inzetten van regionale en lokale kennis en arbeidskracht.

Qua aanpak en organisatie kan 'Ruimte voor de Rivier' een goede referentie zijn voor het integrale Toekomstperspectief dat hier gemaakt en uitgevoerd moet worden. Dat betekent o.a. een boegbeeld met gezag en vertrouwen. De organisatie kenmerkte zich verder onder andere door gebiedsmanagers per deelgebied en een onafhankelijk Q-team.

Wie

We willen dat de knapste koppen van Nederland gaan werken aan het maken van het toekomstperspectief. Te denken valt aan onder andere Adriaan Geuze/West 8 en het College van Rijksadviseurs (Floris Alkemade, Daan Zandbelt en Berno Strootman). Ook professionals op het gebied van lange termijn (economische) scenarioplanning moeten een rol krijgen.

Samen met de regionaal en lokaal aanwezige kennis moet dit kunnen leiden tot een topproductie waar alle betrokkenen hun handtekening onder kunnen zetten.

Bij zowel de totstandkoming als de uitvoering wordt een onafhankelijk Q-team ingeschakeld.

Afbakening plangebied

Het plangebied voor het toekomstperspectief inclusief gebiedsontwikkeling en integrale stad- en dorpsvernieuwing betreft alle aardbevingsgemeenten. Ontwikkelingen buiten de regio die impact hebben op de aardbevingsregio worden verdisconteerd.

De prioriteit ligt bij het kerngebied. De versterkingsopgave wordt van binnen naar buiten uitgevoerd.

Producten

- Hoofdlijnen aanpak (tussenproduct, incl. indicatieve kostenraming)	gereed
maart 2018
- Voorstel aanpak regionale thema's (o.a. economie), gebiedsontwikkeling en integrale dorps- en stadsvernieuwing (incl. uitvoeringsplan en kostenraming), met daarin geïntegreerd de versterkingsopgave	juli 2018

Kostenraming

Het maken van een kostenraming voor het totaalpakket (perspectief voor de regio incl. gebiedsontwikkeling, integrale dorps- en stadsvernieuwing en versterkingsopgave) hoort nadrukkelijk tot de opdracht. In verband met de kostentoe rekening moeten de kosten voor de versterkingsopgave (naast woningen ook scholen, bedrijven, boerderijen, enz.) worden gescheiden van de overige kosten. Bij die overige posten gaat het onder andere om een economisch investeringsprogramma, de sociale aanpak, de ruimtelijke aanpak op dorpsniveau (incl. een beeldkwaliteitsplan), het aanpassen van de openbare ruimte (ook onder de grond: kabels en leidingen, enz.) en posten die in eerste instantie mogelijk vergeten worden, nl. de investeringen met een wettelijke grondslag: archeologie, natuur en milieu, geluid, sanering, enz.

Advies:

1. De provincie neemt in nauwe samenspraak met de gemeenten het voortouw om een lange termijn Toekomstperspectief op te stellen, waarin de versterking, gebiedsontwikkeling en de dorps- en stadsvernieuwing integraal wordt aangepakt en dat geldt voor het gebied in Groningen waar aardbevingen plaatsvinden. De nieuw vorm te geven NCG-organisatie wordt verantwoordelijk voor de realisatie van het uitvoeringsprogramma.

HS 3: Middelen

De middelen hebben met name betrekking op schade en perspectief. Gezien het vertrouwelijke karakter hiervan is hier geen tekst voor bijgevoegd. Deze informatie wordt tijdens de AB-vergadering mondeling gepresenteerd.

Het betreft in ieder geval:

- regelingen
- lopende schades (inclusief buitengebied)
- versterkingsoperatie
- perspectief

Advies:

Het oprichten van een financiële werkgroep die de komende periode e.e.a. verder uitwerkt.

VERTROUWELIJK

Bijlage 1: Concept schadeprotocol 1 december 2017 (versie 11/12/17)

Inleiding

In het regeerakkoord van oktober 2017 is aangekondigd dat een publiekrechtelijk schadefonds (bestuursorgaan) zal worden ingesteld ten behoeve van de afwikkeling van schades als gevolg van de gaswinning uit het Groningengasveld. Voorafgaand aan de instelling van het schadefonds zal reeds het Instituut Mijnbouwschade (IM) worden ingesteld. Het IM zal uiteindelijk onderdeel vormen van het schadefonds. Om die reden zal het IM reeds nu zoveel mogelijk op publiekrechtelijke leest worden geschoeid. Vooruitlopend op de instelling van het IM zullen de schademeldingen die na 31 maart 2017 zijn gemeld moeten worden afgewikkeld. Doel en streven is om de afhandeling van alle schade als gevolg van de mijnbouw te concentreren bij één loket.

Het IM zal gaan werken aan de hand van voorliggend schadeprotocol dat is vastgesteld door de minister van Economische Zaken en Klimaat. Nieuwe technische inzichten en uitspraken van de rechter in hoogste instantie in de toekomst, zullen voor de minister steeds aanleiding zijn tot heroverweging van zowel het protocol als de omvang van het gebied waarbinnen het IM werkzaam is en kunnen aanleiding zijn om deze te herzien.

Zolang het schadefonds nog niet is ingesteld, zal het schadeprotocol daarom civielrechtelijk moeten worden ingestoken maar op zodanige wijze dat dit naadloos kan overgaan naar de toekomstige bestuursrechtelijke afwikkeling door het schadefonds. Het schadeprotocol moet tevens voorzien in een eenvoudige mogelijkheid voor de schademelder om zijn standpunten te delen en eventueel bezwaar te maken.

Instelling van het IM

Het IM moet onafhankelijk en onpartijdig zijn en kunnen rekenen op het vertrouwen van alle partijen die bij de afwikkeling van schades betrokken zijn. De Ministerraad zal daarom het IM instellen en onderbrengen bij het ministerie van J&V. Bovendien moet worden geborgd dat de leden van het IM beschikken over de relevante kennis (technisch en juridisch) die nodig is voor een correcte en voortvarende afwikkeling van schademeldingen op grond van de wet. Het IM moet in staat zijn om op basis van technische gegevens een juridisch oordeel te vellen. Het juridisch oordeel moet daarbij leidend en doorslaggevend zijn. Het IM zal voorzien in een reglement vergelijkbaar met het 'wrakingsprotocol' van de rechterlijke macht. De sollicitatieprocedure zal open en transparant verlopen.

Het IM zal bovendien worden toegerust om (1) het schadeprotocol te kunnen uitvoeren, zoals de selectie en inschakeling van schade-experts en (2) zelfstandig zijn besluiten te kunnen afwikkelen. Dat betekent dat het IM in staat zal zijn om toegekende compensatie uit te keren, schade te laten herstellen (bij de eenvoudige procedure altijd en bij de volledige procedure als de schademelder daar behoefte aan heeft) of de schademelder bij de uitvoering van herstel te ondersteunen en de schademelder daartoe te stimuleren (bij de uitgebreide procedure).

Schadeprotocol

Beoordelingsmethodiek

De beoordelingsmethodiek moet onafhankelijk worden vastgesteld door het IM, op basis van een wetenschappelijke methodiek die gebruik maakt van de laatste technische inzichten. Deze beoordelingsmethodiek moet aansluiten op wat in dit schadeprotocol is bepaald en het IM en door hem ingeschakelde schade-experts in staat stellen om de oorzaak of oorzaken van een schade te beoordelen, waarbij de vraag of mijnbouw schadeoorzaak is voorop staat.

Nulmeting

Als dit nog niet is gebeurd, vindt bij de eerste schademelding (zowel bij de eenvoudige als uitgebreide procedure) een schade-opname plaats van het totale gebouw die als 'nulmeting' zal gelden. Deze nulmeting betreft een opname van alle schades in of aan het betreffende gebouw, op basis van een gestandaardiseerde methodiek die door het IM is vastgesteld door schade-opnemers die voldoen aan de door het IM vastgestelde kwaliteitseisen. De schade-opnemer levert een opnamerapport op aan het IM.

Schade-experts

Het IM wijst schade-experts aan voor de beoordeling van de schademelding zoals die in het opnamerapport is vastgelegd. De schade-experts voldoen aan door het IM vastgestelde kwaliteitseisen en hebben in ieder geval kennis van mogelijke effecten van mijnbouwactiviteiten op gebouwen, kennis van de ondergrond en kennis van andere omgevingsfactoren. De door het IM aangewezen schade-experts voeren de technische beoordeling van de schade uit. De schade-experts leveren een technisch beoordelingsrapport op aan het IM.

Mogelijke acuut onveilige situaties

Bij iedere schade-opname zal worden beoordeeld of sprake is van een mogelijk acuut onveilige situatie. In dat geval zal binnen 48 uur na de melding een inspectie plaatsvinden en zo nodig zullen, in overleg met de schademelder, de benodigde maatregelen worden getroffen, hetzij door het IM hetzij door het bevoegd gezag.

Bewijsvermoeden

Het IM past de wet toe en dus ook het bewijsvermoeden van artikel 6:177a BW. Over de wijze waarop het bewijsvermoeden moet worden toegepast heeft de overheidsrechter (uiteindelijk) het laatste woord.

Daarbij heeft NAM zich bereid verklaard de uitkomsten van de toepassing van het schadeprotocol te aanvaarden. Nam zal zich dan ook committeren aan de uitspraken van het IM en geen beroep doen op haar recht op grond van artikel 6:177a lid 2 om tegenonderzoek te doen.

Werkingsgebied schadeprotocol

Dit schadeprotocol geldt voor schades veroorzaakt door mijnbouwactiviteiten in het Groningengasveld. Op basis van de technische kennis [dit zal onderwerp zijn van een nadere technische en juridische review] beslist de Minister van Economische Zaken en Klimaat de omvang

van het gebied waarbinnen schades kunnen optreden. Dit is het werkingsgebied van het Groningengasveld. Schades die buiten het door het IM vastgestelde gebied vallen, kunnen worden gemeld bij het Landelijk Loket Mijnbouwschade (<https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/mijnbouwschade>).

Eenvoudige procedure

Voor schademeldingen met betrekking tot gebouwen wordt een eenvoudige procedure gehanteerd als het gebouw is gelegen binnen het gebied van een aardbeving. Voor gebouwen binnen de cumulatieve gebieden van historische aardbevingen (zie **bijlage 2**) geldt voor een periode van vijf jaar na inwerkingtreding van dit protocol de eenvoudige procedure. Daarbij is uitgegaan van postcodegebieden. Wanneer één gebouw met een bepaalde postcode binnen het gebied valt, dan worden alle gebouwen met dezelfde postcode (vier cijfers, twee letters daaronder begrepen).

Voor nieuwe aardbevingen wordt onder verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken en Klimaat per beving vastgesteld wat het gebied is waar de eenvoudige procedure wordt toegepast. Daarbij wordt uitgegaan van postcodegebieden. Wanneer één gebouw met een bepaalde postcode binnen het gebied valt, dan worden alle gebouwen met dezelfde postcode (vier cijfers, twee letters daaronder begrepen). Gebouweigenaren binnen het gebied worden actief geïnformeerd over de mogelijkheid dat hun gebouw schade heeft ondervonden van de beving. De eenvoudige procedure kan per gebouw één keer per jaar worden toegepast. Bij vervolgmeldingen met betrekking tot hetzelfde gebouw binnen één jaar wordt de volledige procedure toegepast.

De eenvoudige procedure is gericht op herstel van schades. De schade-opnemer levert een rapport op met in ieder geval een voorgestelde herstelwijze en een bijbehorende kostencalculatie. Als hij van oordeel is dat de schade naar haar aard redelijkerwijs het gevolg kan zijn van bodembeweging als gevolg van de winning van gas vindt geen onderzoek plaats (vergelijk: bewijsvermoeden, bij scheuren dus geen discussie). Het IM beoordeelt op basis van het rapport van de schade-opnemer of het in staat is een besluit te nemen zonder dat nader onderzoek nodig is. Als dat het geval is, neemt het IM een besluit waarin het de wijze van herstel vaststelt.

Volledige procedure

In de volledige procedure wordt uitgebreid(er) onderzoek uitgevoerd naar de oorzaak van de gemelde schades. De volledige procedure wordt gehanteerd voor schademeldingen met betrekking tot gebouwen:

- gelegen buiten de gebieden die zijn vastgesteld door het IM op basis van bijlage 1 en bijlage 2
- gelegen binnen de op basis van bijlage 1 en 2 vastgestelde gebieden waarvoor de eenvoudige procedure niet kan worden afgerond of worden toegepast, namelijk als sprake is van:
 - o grote en/of complexe schades

- schades die op het eerste gezicht naar het oordeel van het IM en/of de schade-expert meerdere oorzaken kunnen hebben
- een vervolgmelding met betrekking tot hetzelfde gebouw binnen één jaar nadat de eenvoudige procedure is toegepast
- constructieve schades
- de schademelder binnen zes weken na het besluit van het IM in de eenvoudige procedure aangeeft zich daarin niet te kunnen vinden

Ondersteuning van de schademelder

Het IM beoordeelt op verzoek van de schademelder of er reden is om de schademelder technische en/of juridische ondersteuning te bieden bij het doorlopen van de volledige procedure, in het bijzonder bij het voorbereiden van een bezwaar tegen het besluit van het IM. Daarnaast staat de schademelder altijd een zaakbegeleider ter beschikking die de schademelder bij alle stappen van de procedure kan begeleiden. De schademelder kan daarbij zelf aangeven welke mate van begeleiding hij wenselijk vindt of waar op gelet moet worden tijdens het proces.

Vergoeding van bijkomende kosten, overlast en immateriële schade

Voor bijkomende kosten zal een richtlijn worden opgesteld die in de basis voor iedereen gelijk is, om gelijke gevallen zoveel mogelijk gelijk te behandelen. In voorkomende gevallen mag daar door het IM onderbouwd van worden afgeweken.

In de gevallen waarin het IM vaststelt dat sprake is van schade die het gevolg is van de mijnbouwactiviteiten door NAM, zal het IM in zowel de eenvoudige- als de uitgebreide procedure een vergoeding toekennen voor de daardoor veroorzaakte overlast.

Als het IM constateert, al dan niet op aandragen van de schademelder, dat de schademelder mogelijk ook in aanmerking komt voor vergoeding van immateriële schade, zal het IM de schademelder doorverwijzen naar de Commissie Bijzondere Situaties. De Commissie Bijzondere Situaties vormt een apart onderdeel van het IM en zal op basis van de doorverwijzing beoordelen in hoeverre en hoe de schademelder voor vergoeding van immateriële schade in aanmerking komt en bezien of ook andere oplossingen kunnen worden geboden: in sommige, uitzonderlijke, gevallen zal net iets meer nodig zijn om mensen weer "op de rails te krijgen" [opmerking: NAM zal hiervoor een afzonderlijk vast budget beschikbaar stellen].

Complexe schades

Dit schadeprotocol is ingericht voor de afhandeling van reguliere mijnbouwschade en daaraan gerelateerde schade (zoals bijkomende kosten en overlastcompensatie). In sommige zaken speelt meer dan alleen de schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten. In gevallen waarin naast mijnbouwschade ook andere oorzaken spelen of andere factoren die de afhandeling bemoeilijken, zal het schadeprotocol niet altijd geschikt zijn voor het bieden van een adequate oplossing. Als het IM - op basis van alle omstandigheden van het geval - van oordeel is dat de schade op basis van het schadeprotocol niet adequaat kan worden afgehandeld, zal het IM de over de schademelding advies

vragen aan de Commissie Bijzondere Situaties Het IM volgt in haar besluitvorming de adviezen van het CBS.

Immateriële schade:

Zaken waar immateriële schade speelt, zullen worden doorverwezen naar Commissie Bijzondere Situaties. De Commissie Bijzondere Situaties zal bekijken of/en welke maatregelen opportuun zijn om in het concrete geval een oplossing te bieden. Ook schade als gevolg van angst en stress worden door de Commissie Bijzondere Situaties meegenomen in een integrale oplossing.

Besluit IM

Het IM beoordeelt de schademelding op basis van alle voorliggende informatie. Het IM stelt de gebouweigenaar voorafgaand van het nemen van een besluit in de gelegenheid om te worden gehoord. Het IM voert een volledige en integrale beoordeling uit en neemt een besluit. Het besluit omvat een beschrijving van de aard en omvang van de schade, de oorzaak of oorzaken daarvan, en voor zover het IM oordeelt dat sprake is van schade door mijnbouwactiviteiten van NAM, een oplossing (herstel of compensatie van schade en bijkomende kosten en als daartoe aanleiding is, aanvullende maatregelen) en overlastcompensatie. Bij de wijze van herstel wordt zoveel mogelijk uitgegaan van een duurzame herstelmethode, met zo mogelijk preventieve werking, die tevens recht doet aan het karakter en het materiaal van het gebouw.

Bezwaarprocedure:

De schademelder kan tegen het besluit van het IM binnen een daarvoor gestelde termijn bezwaar maken bij de bezwaarcommissie die wordt voorgezeten door de Arbitrer Bodembeweging. Voor zover het advies van de bezwaarcommissie daartoe aanleiding geeft heroverweegt het IM haar besluit en neemt een nieuw besluit.

Op basis van het definitieve besluit zal finale afwikkeling met de schademelder worden nagestreefd (kwijting). Als de schademelder het niet eens is met het definitieve besluit van het IM, dan kan de schademelder zich tot de overheidsrechter wenden.

Tot de instelling van het schadefonds zal dat de civiele rechter zijn (dus met de mogelijkheid van hoger beroep en cassatie). Na de instelling van het schadefonds zal dat de bestuursrechter zijn (dus beroep op de rechtbank en daarna hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State). Zolang het schadefonds nog niet is ingesteld en niet is vastgelegd dat de schademelder zich exclusief tot het schadefonds moet wenden, zal de schademelder overigens (ook) NAM in rechte kunnen betrekken, ongeacht of er een schademelding onder het schadeprotocol is gedaan.

Positie exploitant

Dit schadeprotocol garandeert een onafhankelijke, onpartijdige en deskundige afhandeling van mijnbouwschade zonder dat de exploitant van het Groningengasveld (NAM) in het proces van afhandeling een rol speelt. De exploitant van het Groningengasveld (NAM) heeft zich op die basis bereid verklaard de uitkomsten van de toepassing van het schadeprotocol te aanvaarden en de kosten van de schadeafhandeling (inclusief de kosten die voortvloeien uit de besluiten van het IM) te dragen.

Stappenplan

Stap 1: Schademelding bij IM

Schade door mijnbouwactiviteiten in het Groningengasveld kan op de volgende manieren bij het IM gemeld worden:

1. Via het online schadeformulier op de website van IM.
2. Telefonisch via het nummer:
3. Aan de balie bij het IM, adres xxx

Wanneer er na een aardbeving veel schademeldingen worden verwacht zal IM in dat betreffende gebied een tijdelijk, extra fysiek loket openen.

Bij de aanmelding zal een zo compleet mogelijk beeld op hoofdlijnen worden gemaakt van de (schade)situatie. Aan de orde komen o.a.: aard en omvang van de schade, het type gebouw, de locatie en eventueel de persoonlijke situatie en wensen. Deze informatie is relevant om de schademelder zo goed, snel en adequaat mogelijk te kunnen helpen.

Als eerste zal vastgesteld worden of er sprake is van een mogelijk acuut onveilige situatie. In dat geval zal binnen 48 uur na de melding een inspectie plaatsvinden en zo nodig zullen, in overleg met de schademelder en het bevoegd gezag, de benodigde maatregelen worden getroffen.

In de overige gevallen krijgt de schademelder binnen 48 uur een ontvangstbevestiging van de melding, met daarbij de contactgegevens van de behandelaar en de aankondiging van de eerst volgende stap die wordt gezet.

Stap 2: Schadeopname en eenvoudige procedure

Er wordt vervolgens binnen [termijn] met de schademelder contact opgenomen door het IM. Het IM zal de beschikbare gegevens checken en er mogelijk nog op doorvragen.

Het IM laat ter plaatse een schadeopname uitvoeren door een schade-opnemer. De schade-opnemer voldoet aan de kwaliteitseisen van het IM. In dit stadium vindt, als dit nog niet is gebeurd, een 'nulmeting' van het totale gebouw plaats ten behoeve van een online (schade)woondossier van het bouwwerk. De schade-opnemer levert een rapport op met daarin de voorgestelde wijze van herstel en een oordeel over de vraag of de schade naar haar aard redelijkerwijs het gevolg kan zijn van bodembeweging als gevolg van de winning van gas. De inhoud van dat rapport wordt met de schademelder besproken.

Als de schademelding voldoet aan de criteria voor toepassing van de eenvoudige procedure, dan wordt door het IM de wijze van herstel vastgesteld alsmede eventuele compensatie voor bijkomende kosten en overlast. De schademelder kan kiezen voor (1) herstel van de schade door het IM of (2) herstel door een daartoe gekwalificeerde aannemer naar keuze van de schademelder die het herstel uitvoert voor rekening van het IM.

Als de schademelder niet met het besluit van het IM instemt, dan volgt de volledige procedure (zie vanaf stap 3).

Stap 3: Volledige procedure

De volledige procedure wordt gehanteerd voor schademeldingen met betrekking tot gebouwen:

- gelegen buiten de gebieden die zijn vastgesteld door het IM op basis van bijlage 1 en bijlage 2
- gelegen binnen de op basis van bijlage 1 en 2 vastgestelde gebieden waarvoor de eenvoudige procedure niet kan worden afgerond of worden toegepast, namelijk als sprake is van:
 -
 - o grote en/of complexe schades
 - o schades die op het eerste gezicht naar het oordeel van het IM en/of de schade-expert meerdere oorzaken kunnen hebben
 - o een vervolgmelding met betrekking tot hetzelfde gebouw binnen één jaar nadat de eenvoudige procedure is toegepast
 - o constructieve schades
 - o de schademelder binnen zes weken na het besluit van het IM in de eenvoudige procedure aangeeft zich daarin niet te kunnen vinden

Bij toepassing van de volledige procedure wordt een zaakbegeleider aangesteld die met de melder bespreekt wat in diens specifieke situatie nodig is. Welk extra technisch onderzoek is nodig? Door wie zou dat uitgevoerd kunnen worden? In welk tempo en op wat voor manier (bv. mate van begeleiding) zou dat moeten gebeuren? Waar zitten mogelijke knelpunten of kansen? Alle afspraken worden schriftelijk vastgelegd en vormen onderdeel van een niet openbaar onderdeel van het online gebouwdossier.

Stap 4: Oplevering technisch beoordelingsrapport

De schade-experts van het IM leveren een technisch beoordelingsrapport op dat door het IM wordt betrokken in zijn beoordeling van de schademelding.

Stap 5: Overleg (indien door IM of gebouweigenaar gewenst)

Indien het IM of de gebouweigenaar dat voor zijn beoordeling nodig acht, worden de schademelder en/of schade-experts door het IM uitgenodigd voor een overleg met het IM. Na dit overleg beoordeelt het IM of het over alle informatie beschikt die nodig is om een besluit te nemen.

Stap 6: Besluit IM

Het IM beoordeelt de schademelding op basis van alle voorliggende informatie. Het IM voert een volledige en integrale beoordeling uit. Het besluit omvat een beschrijving van de aard en omvang van

de schades, de oorzaak of oorzaken daarvan, en voor zover het IM oordeelt dat sprake is van schade door mijnbouwactiviteiten in het Groningenveld , een oplossing (herstel of compensatie van schade en bijkomende kosten en als daartoe aanleiding is, aanvullende maatregelen). Bij de wijze van herstel wordt zoveel mogelijk uitgegaan van een duurzame herstelmethode, met zo mogelijk preventieve werking, die tevens recht doet aan het karakter en het materiaal van het gebouw.

Stap 7: Bezwaar en definitief besluit

De schademelder mag tegen het besluit van het IM bezwaar maken bij de bezwaarcommissie De schademelder mag kan tegen het besluit van het IM binnen een daarvoor gestelde termijn bezwaar maken bij de bezwaarcommissie die wordt voorgezeten door de Arbiter Bodembeweging . Voor zover het advies van de bezwaarcommissie daartoe aanleiding geeft heroverweegt het IM haar besluit en neemt een nieuw besluit

Stap 8: Beroep

In alle gevallen kan de schademelder zich tot de rechter wenden (de civiele rechter zolang het schadefonds nog niet is ingesteld en bij de bestuursrechter na instelling van het schadefonds).

VERTROUWELIJK

Bijlage 2: Aanpak Groningengaswinningsproblematiek

vertrouwelijk – 15 december 2017

Schadeafhandeling: overzicht

De schadeafhandeling wordt op een nieuwe leest geschoeid. Er komt een Instituut Mijnbouwschade (IM). Het IM is onafhankelijk, deskundig en onpartijdig. Het IM beoordeelt alle schademeldingen voor het Groningenveld en draagt zorg voor de afhandeling daarvan. De uitspraken van het IM zijn bindend voor de exploitant (NAM). De financiering van het IM wordt verzorgd door het Rijk, die vervolgens afrekenet met NAM. De rechtspersoon IM kan de vorm krijgen van een *rijksorganisatie* ingesteld door de Minister voor Rechtsbescherming.

Het IM is het enige loket waar bewoners zich kunnen melden als zij van menig zijn dat zij schade aan hun woning hebben door mijnbouwactiviteiten in het Groningen gasveld. Bewoners kunnen persoonlijk langs gaan bij de balie van het IM, ze kunnen hun schade telefonisch melden, via de IM-website, of bij een tijdelijk IM-loket in de buurt direct na een aardbeving. Binnen 48 uur ontvangen zij een bevestiging van ontvangst van hun melding, met de contactgegevens van de behandelaar en de aankondiging van de eerstvolgende vervolgstap. Indien bewoners aangeven dat hun woning mogelijk onveilig is volgt zo spoedig mogelijk (binnen 48 uur) een inspectie van hun woning, zo nodig gevolgd door veiligheidsmaatregelen in overleg met het bevoegd gezag.

Het IM draagt zorg voor het inwachten van de schademeldingen, het verrichten van de schadeopname, het opstellen van de schadeopnamerapporten, en het nemen van besluiten over herstel van gemelde schade. Het IM beschikt hiertoe over eigen professionele schadeopnemers. De eerste schadeopname dient tevens als 'nulmeting' voor toekomstige schade. Bewoners hebben toegang tot alle door het IM vervaardigde documentatie over hun woning. Het schadeopname-rapport bevat een voorstel voor herstel van de woning, inclusief eventuele compensatie voor bijkomende kosten en overlast. Bewoners besluiten zelfstandig of het herstel plaats moet vinden door het IM, een door het IM erkende aannemer of dat een herstelvergoeding in contanten wordt uitbetaald (dit laatste enkel bij volledige procedure, zie onder).

Het IM handelt de schade af op basis van het nog vast te stellen Schadeprotocol Groningen, waarin de voorstellen die door de regio zijn gedaan zijn gevolgd. Hoewel de werkzaamheden van het IM naar verwachting het komend jaar nog op civielrechtelijke basis plaats zullen moeten vinden (overgangsfase), wordt met de instelling en inrichting van het IM nadrukkelijk voorgesorteerd op schadeafhandeling op publiekrechtelijke basis, zodra het in het regeerakkoord aangekondigde Publieke Fonds op publiekrechtelijke basis een feit is.

Werkingsgebied

Het werkingsgebied van het schadeprotocol is bepaald via toepassing van de zogeheten TU Delft Methodiek.² De Minister van Economische Zaken en Klimaat stelt dit samen met het Schadeprotocol vast. De TU Delft Methodiek onderscheidt voor toekomstige aardbevingen vijf gebieden (zie bijlage en de tabel hieronder voor details).

² TU Delft, Voorstel voor beoordelingsmethodiek Schadeprotocol, versie 8 (14 juli 2017)

#	Naam	Omschrijving	Type schadeafhandeling
I	Kerngebied (de 'dooier')	Gebied met kans op aardbevingsschade voor de zwakste trillingsgevoelige gebouwen tussen 10 en 25%.	In principe eenvoudige procedure IM
II	Gebied met volledige procedure (het 'eiwit')	Gebied met kans op aardbevingsschade tussen 1 en 10%.	Volledige procedure IM
III	Buitengebied met bijzondere omstandigheden	Gebied waar de kans op schade kleiner is dan 1% Gebied met kans op schade kleiner dan 1%, maar waar sprake is van een bijzondere situatie: <ul style="list-style-type: none"> - Op zeer korte afstand tot oevers van kanalen en rivieren; - Terpen of wierden; - Hellingen of talud van een dijk; - Verstoorde natuurlijke ondergrond door opvullingen en ophogingen (anders dan voor bouwrijp maken van terreinen); - Bodemdaling- of bodembewegingsgebieden door specifieke mijnbouwactiviteiten 	Volledige procedure IM
IV	Buitengebied zonder bijzondere omstandigheden	De kans op schade door gaswinning uit het Groningenveld gaat richting nul, mede doordat mogelijke schades zijn afgevangen in gebied III. In gebied IV staat in voldoende mate vast dat de schade niet het gevolg is (of kan zijn) van de gaswinning.	Landelijk Loket Mijnbouwschade
V	Buiten werkingsgebied	Overig Nederlands grondgebied, gelegen buiten de provincie Groningen.	Landelijk Loket Mijnbouwschade

Kerngebied ('eierdooier')

Bij de afbakening van het kerngebied (Gebied I, de zogeheten 'eierdooier') waar bij de afhandeling van schade de gestroomlijnde, eenvoudige procedure (zie hieronder) wordt toegepast, is een drietal coulanmaatregelen getroffen. Dit gebied bestaat uit het bereik van alle individuele impactgebieden (kans op aardbevingen > 10%) van alle aardbevingen sinds (en inclusief) de aardbeving in Huizinge in augustus 2012. Dit gebied bevat echter enkele 'gaten' waar de kans op aardbevingen kleiner is dan 10%. Dergelijke gaten zijn onpraktisch en ondermijnen in de praktijk gemakkelijk de legitimiteit van de schadeafhandeling als daar strikt aan vast zou worden gehouden. De eerste coulanmaatregel bestaat daarom uit het trekken van een denkbeeldig elastiek om de individuele impactgebieden (> 10%), waardoor deze met elkaar worden versmolten tot één groter, aansluitend gebied. Dit betekent

dat er ook deelgebieden in de dooier zijn waar de kans op aardbevingen kleiner is dan 10%. De tweede coulancemaatregel is dat de grenzen van de dooier zijn afgebakend langs de lijnen van minipostcodegebiedjes (vier cijfers en twee letters). Zodra een deel van zo'n postcodegebiedje in de dooier ligt wordt het volledige gebiedje daartoe gerekend. Zo wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de natuurlijke begrenzings van bestaande gemeenschappen. De derde coulancemaatregel is dat deze gebiedsindeling voor een periode van 5 jaar worden vastgekliekt, direct vanaf de vaststelling van het schadeprotocol.

Buitengebied (eiwit)

Toepassing van de TU Delft Methodiek (met elastiek, minipostcodegebiedjes en vastklikken voor 5 jaar) blijkt te resulteren in een gebied dat sterk lijkt op het werkingsgebied onder het oude schadeprotocol. Een extra coulancemaatregel bestaat er uit om het met behulp van de TU Delft Methodiek bepaalde eiwit uit te breiden tot dit 'oude' werkingsgebied.³ Belangrijk voordeel van deze maatregel is dat alle bewoners die onder het oude schadeprotocol schade kunnen melden dat onder het nieuwe schadeprotocol kunnen blijven doen. Voor de buitenrand van het aldus uitgebreide eiwit geldt dat de kans op een aardbeving tussen de 0.1% en de 0.01% bedraagt, afhankelijk van de precieze locatie op die buitenrand. Deze uitbreiding van het eiwit geldt eveneens voor de komende vijf jaar.

Nieuwe aardbevingen

Mocht zich in de tussentijd een krachtige aardbeving voordoen, dan wordt onder verantwoordelijkheid van de Minister van Economische Zaken en Klimaat, het bij die aardbeving behorende impactgebied (>10%) vastgesteld op basis van de TU Delft Methodiek. Deze gebieden worden voor een periode van één jaar opengesteld. Een vergelijkbare werkwijze geldt voor het bijbehorende eiwit. Deze nieuwe impactgebieden kunnen zowel binnen of buiten het bestaande eiwit of dooier vallen.⁴

Afhandeling openstaande schades

Alle nog openstaande schades binnen de dooier en het eiwit worden zo snel mogelijk opgelost. Het streven daarbij is dat de zaken zijn opgelost dan wel dat er aan het eind van het eerste kwartaal van 2018 voor alle schademelders een redelijk aanbod ligt.

Afhandeling toekomstige schades

Toekomstige schades kunnen op twee manieren worden afgehandeld: via de volledige procedure (eiwit) en via een gestroomlijnde 'eenvoudige procedure' (dooier).

Eenvoudige procedure

Deze staat open voor bewoners uit de dooier die in de voorgaande 12 maanden geen gebruik hebben gemaakt van de eenvoudige procedure en die kiezen voor herstel (en daarmee niet voor contante

³ Voor de helderheid: deelgebieden die tot het door TU Delft bepaalde gebied II behoren maar niet binnen het oude werkingsgebied vallen blijven tot het eiwit behoren. Het betreft hier een klein gebied aan de westkant van het eiwit.

⁴ De belangrijkste implicatie zit hem in impactgebieden die *niet* samenvallen met de dooier en het uitgebreide eiwit. Deze worden dan feitelijk voor een jaar toegevoegd aan de bestaande dooier, resp. bestaande (uitgebreide) eiwit. Als de impactgebieden samenvallen met de huidige dooier en het huidige eiwit verandert er in beginsel niets, tenzij de aardbeving in het laatste jaar plaatsvindt van de vijfsjaarsperiode. In dat laatste geval blijven de desbetreffende gebieden wat langer openstaan dan de afgesproken vijf jaar.

uitbetaling). Na een telefonisch intakegesprek wordt de schade aan de woning opgenomen door een schadeopnemer van IM. Deze schadeopname is tevens ‘nulmeting’ voor mogelijke toekomstige schade. Hierna ontvangt de bewoner een schadeopnamerapport, met daarin een voorstel voor herstel van de woning. Het IM neemt vervolgens een besluit over het herstel, inclusief eventuele compensatie voor bijkomende kosten en overlast. (Ook kan het IM besluiten dat er sprake is van complexe schade, schade met meerdere oorzaken of dat sprake is van bouwkundige oorzaken – in al deze gevallen wordt de bewoner doorgestuurd naar de volledige procedure.) Hierna is het aan de bewoner om het besluit van IM wel of niet te accepteren. Accepteert de bewoner het besluit, dan maakt hij of zij vervolgens een keuze tussen herstel door het IM of door een door IM erkende aannemer. Accepteert de bewoner het besluit niet, dan gaat hij of zij door naar de volledige procedure.

Volledige procedure

De bewoner krijgt een zaakbegeleider toegewezen, waarmee hij of zij (schriftelijke) afspraken maakt over wat er nodig is in zijn of haar specifieke situatie. Vervolgens vindt de schadeopname plaats en wordt het schadeopnamerapport geleverd. De schade-experts van het IM beoordelen de schade. Het IM bespreekt het schaderapport met de bewoner, eventueel in aanwezigheid van de schade-experts. Het IM besluit vervolgens over aard, omvang en mogelijke oorzaken van de schade en stelt – voor zover het naar zijn oordeel mijnbouwschade betreft – de schadevergoeding vast, inclusief bijkomende kosten en overlast. Als de bewoner het besluit van het IM accepteert heeft deze vervolgens de keuze tussen schadeherstel door IM, door een IM-erkende aannemer of een herstelvergoeding in contanten. Als de bewoner het niet eens is met het IM kan hij of zij bezwaar aantekenen bij de bezwaarcommissie onder voorzitterschap van de Arbitrer Bodembeweging.

Op ieder moment in het proces (dit geldt zowel voor de eenvoudige als de volledige procedure) en ongeacht het besluit van IM beschikt de bewoner over de mogelijkheid om zijn of haar zaak aan de rechter voor te leggen – dat gebeurt dan in een rechtszaak tegen NAM.

Complexe en immateriële schade

Het IM krijgt de beschikking over een jaarlijks budget van 10 mln euro voor complexe schades, af te handelen via de Commissie Bijzondere Situaties (CBS). Voor immateriële schades bedraagt het jaarlijks IM-budget ook 10 miljoen euro, eveneens af te handelen via CBS.

Bijkomende kosten en overlastcompensatie

Het IM kan op basis van een van tevoren vastgestelde tabel zowel bijkomende kosten als overlastcompensatie toekennen in het geval er sprake is van mijnbouwschade. Dit geldt zowel voor de eenvoudige procedure als de volledige procedure.

Buitengebied

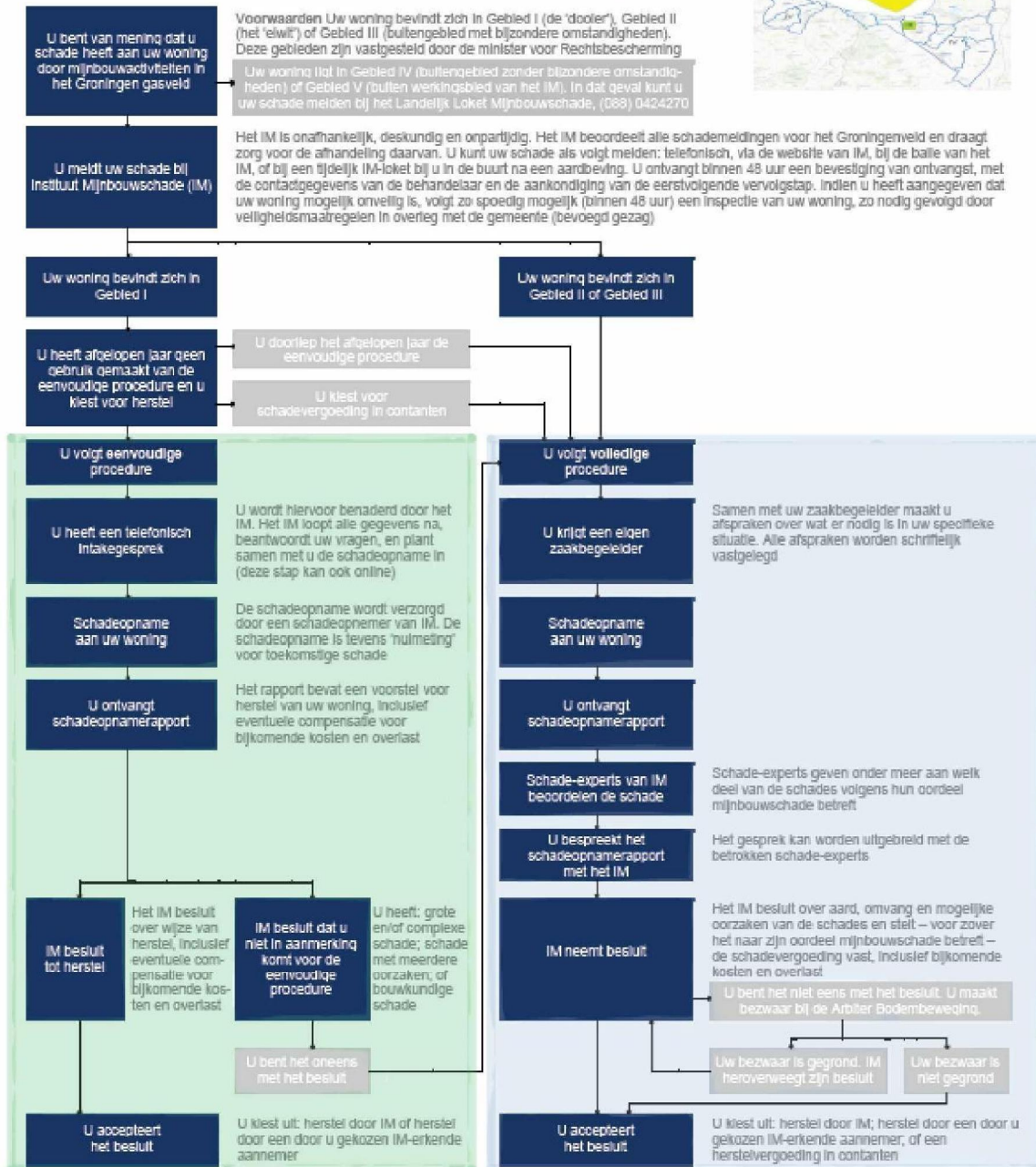
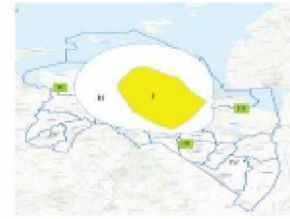
Schademelders uit het buitengebied hebben lang moeten wachten op de afhandeling van hun meldingen. Er komt daarom een regeling voor openstaande schademeldingen in het buitengebied.

Ook is op een aantal plekken in het buitengebied sprake van bijzondere omstandigheden (Gebied III). In deze gebieden vindt op dit moment onderzoek plaats door TU Delft. Mocht daar aanleiding voor zijn, dan past de Minister van Economische Zaken en Klimaat op basis van de uitkomsten van dit onderzoek het eiwit dienovereenkomstig aan.

Bijlage 3: Stroomschema

SCHADEPROTOCOL GRONINGEN

Dit protocol garandeert een onafhankelijke, onpartijdige en deskundige afhandeling van mijnbouwschade in het Groningenveld. De exploitant (NAM) heeft in dit proces geen rol.

Opmerkingen

- Op ieder moment in de procedure kan het IM, in gezamenlijk overleg met uzelf, uw zaak doorverwijzen naar de Commissie Bijzondere Situaties (CBS). Gevallen waarin een doorverwijzing aan de orde is zijn: complexe schades en/of immateriële schade. Uw schade wordt dan afgehandeld door CBS die in een mogelijke maatwerptoplossing kan voorzien.
- Op ieder moment in het proces en ongeacht het besluit van het Instituut Mijnbouwschade heeft u de mogelijkheid om de rechter te vragen om een uitspraak te doen – in een rechtszaak van uzelf tegen NAM.
- Deze gebiedsindeling geldt voor de komende vijf jaar. Mocht zich in de tussentijd een krachtige aardbeving voordoen, dan wordt het bij die aardbeving behorende Impactgebied (>10%) vastgesteld. Een vergelijkbare werkwijze is van toepassing op het elwit dat voor een periode van 5 jaar na het vaststellen van het schadeprotocol gehandhaafd blijft. Deze gebieden kunnen zowel binnen of buiten het bestaande elwit of dooler vallen.

Bijlage 4: Kaart werkingsgebied IM

